

Ο «Μπαμπάς ο πόλεμος», από τον Θεατρικό Τομέα

Ο Θεατρικός Τομέας του ΕΜΠ, γιορτάζοντας φέτος τα δέκα χρόνια προσπάθειας και δημιουργικής παρουσίας στα θεατρικά δρώμενα, επέλεξε να παρουσιάσει το έργο του ακαδημαϊκού Ι. Καμπανέλλη «Ο Μπαμπάς ο πόλεμος», ένα έργο, που καιτόι φαίνεται να εκτυλίσσεται στο 305 π.Χ, αγγίζει όλες τις εποχές και αποκτά, δυστυχώς, ιδιαίτερη βαρύτητα στις μέρες μας, που όχι μόνο τα πράγματα δεν φαίνονται να αποστασιοποιούνται από τον επημό του παραλογοισμού, αλλά επιτείνονται επικίνδυνα, ενισχυμένα από τις δυνατότητες που παρέχει η καλπάζουσα μονομερώς τεχνολογική εξέλιξη, στην παραπληροφόρηση, στην διαπλοκή και την επιβολή της εικονικής πραγματικότητας.

Η πολιτική πρόταση του συγγραφέα, που με εμπνευσμένη δυνατή σάτιρα, αντιστρατεύεται την οπερέτα της ζωής, επιλεγμένη και ερμηνευμένη από μια ομάδα νέων ανθρώπων, που υψώνουν τον καθαρό λόγο της αγνότητας της σκέψης και των αισθημάτων τους, σ' έναν κόσμο που φαίνεται καθαρά ότι διαμορφώνεται ερήμην τους και τελεί υπό οσοκειασία και πνευματική ομηρία, λειτουργεί ως προμαχώνας αντίστασης του προδομένου ανθρώπου, στη σαπρότητα που σεβρίζεται, άλλοτε με τον μανδύα της πολιτικής, άλλοτε με τον μανδύα του πολιτισμού και της εξέλιξης και πάντα με την ψευτο-αγωνία και την ψευτο-προσπάθεια προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του.

Και τότε, το θέατρο γίνεται σταθμός και σύμβολο, υψώνοντας τη φωνή της ουσίας, μαζεύοντας το φέγγος του τραυματισμένου ήλιου, για να αντικρούσει τον τρόπο και το τίποτα. Γίνεται φως που λιώνει τις αλυσίδες, διαλύει τα νεφελώματα της παραπληροφόρησης και της παθητικής συμμετοχής σε σκοτεινούς σχεδιασμούς συμφερόντων και οδηγεί το θάψα των απλών ανθρώπων, απτών που δεν έμαθαν και

δεν τους ταιριάζει να αποδέχονται συμφωνίες και τετελεσμένα υποταγής αλλά ανταποκρίνονται μόνο σε συμφωνίες ελευθερίας.

Ο συγγραφέας έμπειρος και καταξιωμένος, ζωγραφίζει με ζωντανά χρώματα τον κόσμο των ηρώων του, χρησιμοποιώντας επιδέξια τον σατυρικό λόγο, που σπάει στην κυριολεξία κόκκαλα, ακροπατώντας με αδιάσπαστη καμπύλη από το χθες στο σήμερα. Μέσα από το έργο η συνείδηση φαίνεται ανοχώρωτη και πρόθυμη να παραδώσει την ουσία της ζωής, για να μπει στο παιχνίδι των ισορροπιών της ανάγκης, όπως αυτή υπαγορεύεται κάθε φορά από την διπλωματία.

Το μικρόβιο της εξουσίας, πατρωνάρι τον τρόπο, καλλιεργώντας την ομαδική τρέλα, μολύνοντας με σύγχυση τους ανθρώπους, που απεμπολούν

σταδιακά, με την παράδοσή τους στην απάθεια, τον ρυθμό και την αρμονία τους και μπαίνουν στο παιχνίδι της μίμησης. Η πολιορκημένη σκέψη γεννά τέρατα, δίνοντας υπόσταση στην ανατροπή των αξιών. Ηγέτες με τον μανδύα του ελευθερωτή, του κατακτητή ή του προστάτη, μπαίνουν λαθροεπιβάτες στην ιστορία, υψώνοντας τον κεραυνό της ελευθερίας τους, παρακινώντας στη δυσαρμονία και την τρέλα: «Μην σταματάς τον πόλεμο, έχεις πάρα πολύ ταλέντο..... είσαι πρακτικός, προοδευτικός, προέρχεσαι από τον οικονομικό κλάδο, είσαι ιδιαίτερα προικισμένη φύση..... Αλλά μόνο το ταλέντο δεν φθάνει, θέλει διαρκή εξάσκηση, νέα όπλα, θέλει συνεχώς πόλεμο, μικρό ή μεγάλο, δεν έχει σημασία.... Μην μένεις ούτε μία μέρα άμαχος γιατί θα φθαρείς.....». Οι επίδοξοι διαχειριστές της ζωής, άλλοτε παραδομένοι σε προτάσεις απάθειας και άλλοτε σε σχεδιασμούς καταστροφής, ζωγραφίζουν κατά βούληση και κατά προσωπικό συμφέρον, τα σκηνικά της ιστορίας, δικαιολογώντας με θρασύτητα τις παραμορφώσεις και τις ασχημίες, με την επίκληση της ανάγκης.

Οι λέξεις και οι έννοιες χάνουν την αξία τους. Τα ανεπίτρεπτα γίνονται επιτρεπτά, τα ζημιόγωνα ωφέλημα και η μικρότητα προβάλλει ως μεγαλείο.

Οι συντελεστές της παράστασης τίμησαν το κείμενο και ανέδειξαν με μοναδικό τρόπο την σπουδαιότητά του. Ήταν μια παράσταση δοσμένη με κέφι που κράτησε τον παλμό της από την αρχή ως το τέλος.

Καινοτομία των παιδιών, να παιχτεί ο ένας πρωταγωνιστικός ρόλος από γυναίκα, καθώς και ο ρόλος του καλλιτέχνη, υπογραμμίζοντας μ' αυτόν τον τρόπο ότι, στα ανθρώπινα πράγματα δεν υπάρχουν διαχωρισμοί και κυριαρχεί η ουσία του λόγου και της σκέψης, άφυλη και οικουμενική. Εξαιρετικά καλοί και ευρηματικοί στους πρωταγωνιστικούς ρόλους η Βιβή

* Το κείμενο και η επιμέλεια της στήλης είναι της Προϊσταμένης του Μουσικού Τμήματος ΕΜΠ, Ευγενίας Κουτσουλιέρη

Αντωνίου και ο Θύμης Μπαλωμένος, που ήσαν και οι σκηνοθέτες της παράστασης. Πολύ καλές οι ερμηνείες των Μ. Γιανναδάκη, Ν. Μαυροματάκη, Α. Κόσσυβα, Σ. Κακάβα, Ε. Βοσινάκη, Α. Αλεξόπουλου, Β. Παλαπανούση, Γ. Γεωργίου, Γ. Λεονάρδου, Γ.

Παναγιωτοπούλου, Ζ. Αντωνίου, Α. Χριστούλα, Α. Τσίτουρα. Λειτουργικά τα σκηνικά και πανέμορφα τα κοστούμια των Κέλυ και Νάντιας Μαυροματάκη, Β. Αντωνίου, και Θ. Μπαλωμένου, εντυπωσιακή η πρωτότυπη μουσική των Α. Αγγέλου, Κ.

Διαλυνά και Σπ. Πρατίλα, που έδωσε ιδιαίτερη ζωντανία στην παράσταση με «ζωντανή» εκτέλεση.

Εξαιρετικά καλές, όπως πάντα, οι χορογραφίες της Μ. Γιανναδάκη και σωστό καλλιτέχνημα η αφίσα του Αγγ. Αγγέλου.

Διασχίζοντας το χρόνο με χορευτικούς βηματισμούς

Υπηρετώντας με πάθος, μεράκι, φρασκάδα, σύμπτωια και συνέπεια την δημοτική και λαϊκή μουσική, τα παιδιά του Χορευτικού Τομέα, υπογράμμισαν όπως κάθε χρόνο, τα τελευταία 11 χρόνια, την έντονη παρουσία τους σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, εντός και εκτός ΕΜΠ, αποσπώντας άριστες κριτικές.

Η ετήσια εκδήλωση του Χορευτικού Τομέα, που πραγματοποιήθηκε στο θέατρο της Φοιτ. Εστίας Ζωγράφου, είχε τον τίτλο «Που' να τα χρόνια...». Ήταν ένα ταξίδι στο χρόνο, ένα ταξίδι της ψυχής στους δρόμους της αλήθειας της, στο ξέφωτο των ονείρων, όπου η ζωή μεταμορφώνεται σε χορό και ο χορός γίνεται ζωή, στηριγμένος στις αρχέγονες ρίζες της παράδοσης. Με την διαδικασία της επιστροφής, λειτουργεί η διαδικασία της αποκάλυψης, την οποία ο χορός αναζητά και εκφράζει. Με το χορό σπάνε τα δεσμά της φυλακής, της αδιαφορίας, της συνήθειας και η δυναμικά ελεύθερη ψυχή, υψώνεται ανακαλύπτοντας την ουσία των πραγμάτων. Η μουσική ηχεί πίσω και πέρα από την

ύλη και ο άνθρωπος απελευθερωμένος, βγαίνει από την απομόνωση της σάρκας και των γήινων αναγκών του, μεταμορφώνεται σ' ένα μικρό σύμπαν, που βιώνει την ανάσταση στις πηγές της ελευθερίας. Ο χορευτής, σαν τον μεγάλο μύστη, βλέπει και αισθάνεται όλες τις ξέχωρες καρδιές, να χτυπούν μέσα σε μια μεγάλη καρδιά, που τραγουδά και βιώνει την ιστορία της, που χτίζει τις φωλιές της ειρήνης και δίνει

ποίηση στην καθημερινότητα.

Τα μέλη του Χορευτικού Τομέα, σ' αυτήν την ξεχωριστή παράσταση, κατάφεραν να δώσουν το στίγμα της υπέρβασης, παρασύροντας το ακροατήριο σε διαρκή ενθουσιασμό. Το πρώτο μέρος της παράστασης περιελάμβανε χορούς της Μυτιλήνης και της Θεσσαλίας, χορούς από δύο περιοχές της Ελλάδας, μία νησιωτική και μία ηπειρωτική, όπου το ανάλαφρο και το

χαρούμενο, με την φιλοσοφία του ήλιου και της αλμύρας, εναλλασσόταν με την άφραστη αξιοπρέπεια, την περιφρόνηση και την κατάλυση του θανάτου.

Το δεύτερο μέρος περιελάμβανε κλασικές επιτυχίες από τον κινηματογράφο. Ο κινηματογράφος είναι το ντοκουμέντο της κοινωνικής ζωής, όπως βιώθηκε και εξελίχθηκε με την πάροδο του χρόνου από τον λαό. Η οθόνη, λειτούργησε πάντα, σαν το παράθυρο του ουρανού, που άφηνε έξω από το πλαίσió του, την μζέρια και τις μικρότητες της καθημερινότητας και πρόβαλε φιγούρες που πάλευαν να κατανοήσουν και να κατακτήσουν το φως του κόσμου.

Τα μάτια με λαμαργία προσπαθούσαν να καθρεφτίσουν τη ζωή, όπως αποτυπωνόταν στο πανί, η καρδιά συμπάσχουσα, χτυπούσε στους ρυθμούς της γορτής, πλημμυρισμένη από γαζίες και γιασεμιά και στα δάχτυλα η αλμύρα του πασατέμπου, έδινε τη γεύση της σταγμαίας κατάκτησης της ευτυχίας.

Δεν είναι σίγουρο αν και σήμερα ο κινηματογράφος, μπορεί να διεγείρει την ψυχή, σ' έναν κόσμο που όλα κατευθύνονται από την διαφήμιση και έχει και ο ίδιος αποκτήσει αναλώσιμο πρόσωπο. Όμως, επειδή η πραγματική ακοή είναι μια διείσδυση από καρδιά σε καρδιά, τα τραγούδια του κινηματογράφου, πέρασαν τα τοιχώματα της εικονικής πραγματικότητας του κόσμου της πληροφόρησης, της παραπληροφόρησης και του αποπροσανατολισμού και έφτασαν στον πυρήνα της ύπαρξης, εκεί που καθέννας επεξερ-

γάζεται με φως τα ονειρά του και νοιώθει τους ρυθμούς της αλήθειας του. Εκεί που ο «ξείμπέτικος της Ευδοκίας», ζωγραφίζει την ανταλάντευτη σταθερότητα του χρέους και η αγάπη, μπορεί και χωράει σε «καμαρούλα μια σταλιά».

Το τρίτο μέρος της εκδήλωσης, περιλάμβανε ρεμπέτικα τραγούδια και τραγούδια δυτικοφερτων ρυθμών.

Το γνήσιο ρεμπέτικο, που φτάνει στην κλασική εποχή του την δεκαετία '40- '50, αποτελεί την τελευταία μορφή του αστικού λαϊκού τραγουδιού. Το ρεμπέτικο αρχικά απευθύνεται σ' έναν περιορισμένο κύκλο ανθρώπων (φυλακισμένους, ανθρώπους του λιμανιού, γενικά κατατρεγμένους από την κοινωνία) και αποπνέει απαισιοδοξία και προσκόληση στη μοίρα.

Με τον καιρό, αγκαλιάζει πλατύτερα λαϊκά στρώματα, πλαταίνει τη θεματική του και καταγράφει όσα βιώνουν οι άνθρωποι του μόχθου, στον καθημερινό αγώνα για επιβίωση. Δύο όμως παραμένουν τα βασικά του θέματα. Το θέμα της φυγής και το θέμα του έρωτα. Το γνήσιο ρεμπέτικο, διακρίνεται για την ειλικρίνεια του πάθους του και την εκφραστική δύναμη των μελωδιών του, με φανερή τη συμβολή του δημοτικού τραγουδιού και του βυζαντινή μέλους.

Χαριστική βολή στην παραδοσιακή δημοτική μελωδία και την λαϊκή έκφραση, δίνει η εισβολή της «ελαφράς» αποκαλούμενης μουσικής, που κυριαρχεί πλέον στις μεγάλες πόλεις, καθώς το πνεύμα της αστυφλίας, ερημώνει σταδιακά την ύπαιθρο χώρα, εκεί που συντηρείται και ανανεώνεται

το πνεύμα και η πράξη του δημοτικού τραγουδιού. Ο άνθρωπος σταδιακά, ζώντας έξω από τις εστίες του, στις μεγάλες πόλεις που καταλήγουν απρόσωπες, μετατρέπεται σε παθητικό δέκτη, ανήμπορος να συμβάλει στην ανανέωση και δημιουργία δημοτικής μελωδίας. Στον νέο τόπο διαμονής του, δέχεται συνεχώς την επίδραση μιας άλλης μουσικής, που λειτουργεί αρνητικά στην παραδοσιακή ευαισθησία του και τον απομακρύνει από τις μουσικές πηγές του.

Η μονόφωνη δημοτική μελωδία, στενά συνδεδεμένη με τα χρόνια της σκλαβιάς και του αγώνα, φαίνεται πλέον φτωχή στον ακροατή, που εντυπωσιάζεται από την μουσική της Δύσης. Ακόμη, η αδιαφορία του Κράτους, να συμπεριλάβει στα εκπαιδευτικά προγράμματα τον πλούτο του ελληνικού τραγουδιού και της μουσικής παράδοσης, που έχουν ρίζες στην αρχαιότητα, δημιουργεί σιγά-σιγά την απομάκρυνση, από κάτι ιδιαίτερα σπουδαίο και μοναδικό, που αποτελεί κληρονομιά και πιστοποιεί διαχρονική ταυτότητα για κάθε λαό.

Σήμερα, υπάρχουν όλο και περισσότεροι άνθρωποι, που αναζητούν την μουσική τους έκφραση στο δημοτικό και λαϊκό τραγούδι. Και είναι γεγονός, που αποδεικνύεται πλέον από την εμπειρία ότι, όσο και αν απομακρυνθεί κάποιος, ακόμη και για μεγάλες χρονικές περιόδους, όσο και αν ταξιδέψει και γνωρίσει πολιτισμούς και αφομοιώσει στοιχεία απ' αυτούς, το διύλιστήριο της ψυχής του, πάντα θα τον φέρνει στην πηγή της μνήμης των ερώτων και των καταβολών του, διότι μόνο εκεί μπορεί να αναζητήσει τον βηματισμό, την καθαρότητα και την αλήθεια του.

Στην παράσταση συμμετείχαν 82 σπουδαστές. Η διδασκαλία των χορών έγινε από τους Φ. Σκαμνέλη, Χρ. Παρασκευόπουλο, Ευαγγ. Βρεττού, Τ. Μπασοδραβάλα, Κ. Τσίγα, Ν. Παρδάλη και Α. Ψαρρό, ο οποίος είχε και την καλλιτεχνική επιμέλεια του προγράμματος και την ευθύνη των χορογραφιών.

Την εκδήλωση παρουσίασε η Προϊσταμένη του Μουσικού Τμήματος και Ευγενία Κοντσουλιέρη.

Η Χορωδία του ΕΜΠ στην Εταιρεία Λογοτεχνών

Εξααιρετικές κριτικές απέσπασε η Χορωδία του Ε.Μ. Πολυτεχνείου κατά την εμφάνισή της στην Ένωση Λογοτεχνών, συμμετέχοντας στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα του επετειακού εορτασμού της 25ης Μαρτίου.

Το Χορωδιακό σύνολο με την εμπνευσμένη διδασκαλία και τις ακούραστες προσπάθειες του συνθέτη Βασίλη Μακρίδη, έδωσε τον παλμό της εθνικής επετείου, σ' ένα χώρο πνευματικό και ιστορικό, που αριθμεί δεκαετίες από την ίδρυσή του και στον οποίο διετέλεσαν πρόεδροι, κορυφαίοι ποιητές, συγγραφείς και άνθρωποι του πνεύματος, όπως ο Ξενοπούλος, ο Γρυπάρης, ο Καζαντζάκης, ο Μαβίλης κ.α. Σολίστ της χορωδίας ήταν η Νάντια Διαμαντίκου, υψίφωνος, ενώ στο πιάνο συνόδευαν οι Γιώργος Βαρσαμάκης και Στ. Κοζάνης.

Η εμφάνιση αυτή της Χορωδίας του ΕΜΠ, εντάσσεται στο πλαίσιο συνεργασιών με φορείς που εκφράζουν την Τέχνη και τον Πολιτισμό.

Η Ρουμανία τιμά τον συνθέτη Βασίλη Μακρίδη

Ο συνθέτης Β. Μακρίδης, ιδρυτής και οργανωτής του Μουσικού Τμήματος ΕΜΠ, το οποίο υπηρέτησε επί 40 και πλέον χρόνια, έχει να επιδείξει σημαντική πολιτιστική προσφορά και εκτός ΕΜΠ και ακόμη, εκτός Ελλάδος, όπου δίδαξε την παραδοσιακή μας μουσική και έκανε κοινωνούς, μαθητές και χορωδιακά σύνολα ξένων κρατών, της μουσικής μας παράδοσης.

Σε αναγνώριση της προσφοράς του και της σημαντικότητας του συνθετικού του έργου, εκλήθη στη Ρουμανία

να ηχογραφήσει, με συμμετοχή κορυφαίων ρουμανικών χορωδιών και χορωδιών του αποδήμου Ελληνισμού, 21 συνθέσεις του, που συμπεριελήφθησαν σε C.D, παραγωγής Ρουμανίας που θα κυκλοφορήσει σύντομα σε όλο τον κόσμο.

Η σχέση του κ. Μακρίδη, με τις Χορωδίες της Ρουμανίας και τον εκεί απόδημο ελληνισμό (όπως και οι σχέσεις του με άλλες Βαλκανικές χώρες) αριθμεί πολλά χρόνια, κατά την διάρκεια των οποίων, δίδαξε ελληνικούς

και παραδοσιακούς ρυθμούς και τραγούδια, καθώς και το έντεχνο ελληνικό τραγούδι, ενώ πολλές φορές εκλήθη τιμητικά να διευθύνει εκεί χορωδιακά σύνολα, μεταλαμπαδεύοντας με τον τρόπο αυτό την μουσική μας παράδοση και εκτός των ορίων της Ελλάδος.

Πρόσθετη τιμή και αναγνώριση για την Ελλάδα, είναι ότι τα Χορωδιακά Ρουμανικά σύνολα, ερμηνεύουν τις συνθέσεις του Β. Μακρίδη, στην ελληνική.

Σεμινάρια «ΛΟΥΡΟΥΠΟΥ»

Το Μουσικό Τμήμα, εδώ και χρόνια έχει καθιερώσει συνεργασίες με πρόσωπα και φορείς, εφαρμόζοντας το πιστεύω ότι, η Τέχνη προάγεται με συνεργασία, διάλογο και συνύπαρξη όλων των απόψεων.

Στα πλαίσια αυτής της λογικής, η μουσικοκριτικός, καθηγήτρια Λιάνα Ρουσιανού-Πιπεράκη, έδωσε δύο σεμινάρια στο χώρο του Μουσικού Τμήματος, σχετικά με την τεχνική πιάνου, με το σύστημα «ΛΟΥΡΟΥΠΟΥ».

Το σύστημα στοχεύει στην διευκόλυνση του σπουδαστή του πιάνου, να ξεπερνά προβλήματα και δυσκολίες που φαίνονται ανυπέρθιμες.